

PRZED SIEDZIBĄ FIRMY LfC
(ZE ZBIORÓW PRYWATNYCH I. GLAZOWSKIEJ)

stopów implantowych, prowadzonych na naszym Wydziale.

Pobyt stypendystki zapoczątkowało spotkanie z prof.

Adamem Bydalkiem – prodziekanem Wydziału Mechanicznego. Podczas dyskusji i spotkań z grupą pracowników zainteresowanych tematyką biomateriałów doktorantka przedstawiła zagadnienia obejmujące: *Nowe biokompozyty tytanowo-hydroksyapatytowe*. Seminarium na ten temat odbyło się również w Instytucie BioMedycznej Inżynierii firmy LfC. Prezentacja wywołała zainteresowanie i żywą dyskusję na temat zastosowania różnych materiałów w produkcji implantów. Po seminarium Sophia Papargyri zapoznała się z produkcją wszczepów systemu kręgosłupowego DERO firmy LfC.

Doktorantce zaprezentowano metodykę i aparaturę badawczą w laboratoriach: materiałoznawstwa oraz chemii Instytutu Budowy i Eksploatacji Maszyn naszego Wydziału. Nawiązane kontakty będą owocować przyszłą współpracą naukową, gdyż ustalono wspólny program badań biomateriałów.

W programie pobytu nie zabrakło również czasu na zwiedzanie Zielonej Góry i okolic.

Elżbieta Krasicka-Cydzik

pion
prorektora
ds. nauki
i współpracy
z zagranicą

...Biblioteka Uniwersytecka

„Bibuła” w Bibliotece Uniwersyteckiej

W maju b.r. Biblioteka Uniwersytecka otrzymała z Ośrodka KARTA w Warszawie cenny dar wydawnictw drugiego obiegu z lat 1976-1992.

Fundacja Ośrodka KARTA to niezależna organizacja pozarządowa zajmująca się dokumentowaniem i upowszechnianiem historii najnowszej Polski i Europy Wschodniej, niesieniem wiedzy o człowieku społecznym oraz szerzeniem tolerancji i demokracji.

Przekazany naszej bibliotece duży zespół materiałów obejmuje 2.368 tytułów książek, broszur, czasopism, gazetek i serwisów informacyjnych, razem 12.892 jednostki. Są to dublety ze zbiorów prowadzonego przez Ośrodek Archiwum Opozycji – ogólnopolskiego centrum dokumentacji działań polskiej opozycji demokratycznej. Zadaniem Archiwum jest gromadzenie i udostępnianie źródeł opisujących życie społeczne w latach 1944-1989, głównie dokumentów dotyczących oporu wobec władzy komunistycznej. Zebrane materiały prowadzą nas od powojennego podziemia zbrojnego, przez lata stalinizmu, przełomy lat 1956, 1968, 1970, 1976, do opozycji demokratycznej i *Solidarności*. Zbiór Archiwum w Warszawie liczy 4.850 tytułów książek i broszur (do naszej biblioteki przekazanych zostało 1.256 pozycji) oraz 2.900 tytułów czasopism i gazetek (my w darze otrzymaliśmy 1.112 tytułów, które obejmują 11.636 numerów i zeszytów). Przekazana nam „bibuła” jest częścią największej w kraju kolekcji publikacji ukazujących się w Polsce poza cenzurą w latach 1976-90.

Dzięki zainicjowanej przez Ośrodek KARTA w 2004 roku akcji, zbiór dubletów „bibuły” umożliwił znaczące uzupełnienie zasobów wydawnictw bezdebitowych w bibliotekach polskich i zagranicznych. Wybrane komplety książek i czasopism trafiły m.in. do bibliotek: Uniwersytetu Zielonogórskiego, Szczecińskiego, Wyższej Szkoły Humanistycznej w Pułtusku, Ośrodka w Krzyżowej prowadzonego przez Fundację Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego, a także Forschungsstelle Osteuropa w Bremie, Open Society Archives w Budapeszcie i International Institute of Social History w Amsterdamzie.

Wśród autorów przekazanych książek, między innymi: W. Gombrowicz, S. Mrozek, C. Miłosz, G. Herling-Grudziński, F. Goettel, M. Wańkiewicz, K. i M. Brandysowie, Z. Herbert, J. M. Rymkiewicz, R. Krynicki, M. Hłasko, K. Rudnicki, J. Strykowski, A. Kijowski, W. Woroszyński, Szczypiorski, S. Kisielewski, L. Tyrmand, J. J. Lipski, J. Ficowski, K. Orłoś, J. Anderman, S. Barańczak, L. Kołakowski, A. Drawicz, M. Edelman, J. M. Bocheński, L. Tyrmand a także J. Czapski, K. Jeleński, L. Unger, A. i L. Ciołkoszowie, T. Żenczykowski, J. S. i B. Mackiewiczowie, L. Kołakowski, K. Pomian, Z. Brzeziński, A. Michnik, J. Kuroń, L. Moczulski, J. Lityński, T. Mazowiecki, A. Boniecki, J. M. Bocheński, J. Popiełuszko, B. Toruńczyk, W. Karpiński i wielu innych. Z autorów obcych: A. Achmatowa, W. Suworow, N. i O. Mandelsztam, A. Sołżenicyn, A. Szewczenko, W. Szalamow, A. Zinowiew, V. Nabokow, M. Kundera, B. Hrabal, G. Orwell, A. Huxley, B. Russell, J. F. Steiner, M. Heller, S. Vincenz, T. Venclova, J. Brodski, J. Maritain, A. Besançon, F. Dürrenmatt i wielu innych.

Prace wydane są w niezależnych oficynach wydawniczych: Przedświt, Rytm, Krag, Most, Czas, Pomost, Głos, CDN, Pokolenie, Archiwum, Los, Klin, Antyk, Książnica Literacka, wydawnictwach Solidarności i wielu innych z Warszawy, Krakowa, Wrocławia, Poznania, Lublina, Gdańska, Szczecina, Elbląga, Torunia, Łodzi, Paryża, Londynu, Monachium. Część z tych wydawnictw działa nadal mając pozycję prestiżowych i uznanych wydawnictw oficjalnych, jak m. in. Oficyna Literacka, NOWA, Rytm, Antyk.

Przekazane nam czasopisma, gazetki i biuletyny informacyjne to pisma solidarnościowe regionalnych ośrodków krajowych, klubów parlamentarnych i obywatelskich, związków zawodowych, komisji zakładowych, organizacji młodzieżowych i studenckich, komitetów nauki, kół literackich i artystycznych, komisji, organizacji, grup i ruchów społecznych, komitetów strajkowych i wyborczych oraz biur prasowych. Pochodzą z lat 1976-1992, głównie jednak reprezentują lata osiemdziesiąte.

Kolekcja trafiła do nas dzięki prof. Czesławowi Osękowskiemu, który pośredniczył w kontaktach między Ośrodkiem KARTA a Uniwersytetem Zielonogórskim, oraz kierownikowi archiwów Ośrodka Januszowi Opaska, który negocjował z władzami Ośrodka przekazanie dubletów.

Pokaźny zbiór „bibuły” będzie dopełnieniem zebranej przez bibliotekę w poprzednich latach literatury emigracyjnej i podziemnej liczącej ok. tysiąca wol. Wykaz przekazanych przez Kartę wydawnictw umieszczony jest w aktualnościach na stronie domowej biblioteki pod adresem <http://www.bu.uz.zgora.pl>

W najbliższym czasie zbiór po opracowaniu zostanie udostępniony czytelnikom.

Ewa Adaszyńska

PROJEKT BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ

...Dział Współpracy z Zagranicą

SOCRATES na Uniwersytecie Zielonogórskim

Uniwersytet Zielonogórski już siódmy rok z rządu uczestniczy w programie wymiany stypendialnej Unii Europejskiej SOCRATES/Erasmus. W roku akademickim 2004/2005 Uczelnia dysponować będzie następującymi środkami na wypłaty grantów:

- wyjazdy studentów: 119.760 euro
- *Teaching Staff*: 8.500 euro
- monitoring: 4.875 euro

Kwota grantu na *Teachnig Staff* (TS) – 8.500 EUR – zobowiązuje naszą uczelnię do realizacji wyjazdów pracowników w celu przeprowadzenia zajęć na uczelniach partnerskich. Wszystkich zainteresowanych prosimy o zgłaszanie chęci wyjazdu w Dziale Współpracy z Zagranicą (mgr Patrycja Trela, tel: 328 32 97; e-mail: P.Trela@dwz.uz.zgora.pl) nie później niż **do 15 października 2004**. Przypominamy, że wyjazdy w ramach TS traktowane są prestiżowo, ponieważ stwarzają możliwość podnoszenia kwalifikacji językowych oraz zacieśnienia i poszerzenia współpracy, również na programy ramowe Unii Europejskiej. Zachęcamy naszych pracowników do korzystania z takiej formy wyjazdów.

Kwota przyznana na *monitoring* – 4.875 EUR – może zostać przeznaczona na wyjazdy kadry w celu kontrolowania pracy naszych studentów na uczelniach partnerskich oraz na uzgadnianie szczegółów dalszej współpracy. Część grantu zostanie przeznaczona również na zakup materiałów biurowych niezbędnych do promocji programu.

W związku ze zbliżającym się nowym rokiem akademickim, uprzejmie prosimy poszczególne Wydziały o ko-

rektę punktacji ECTS (wersja polska) i nadsyłanie poprawek do Działu Współpracy z Zagranicą, do mgr Kingi Włoch, tel. 328 32 93 dla, e-mail: K.Wloch@dwz.uz.zgora.pl. Informujemy również, że ciągle jeszcze są wolne miejsca dla studentów, którzy chcieliby wziąć udział w programie SOCRATES w semestrze letnim 2004/2005. Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do naszego Działu, gdzie otrzymają wszelkie niezbędne informacje.

Z naszej strony zachęcamy do aktywnego udziału w programie poprzez podpisywanie nowych umów z uczelniami zagranicznymi oraz motywowanie studentów do wyjazdów. Program SOCRATES stanowi bowiem dużą szansę na integrację pracowników i studentów z europejskim systemem kształcenia.

Patrycja Trela

...Inne informacje

Literatura patentowa narzędziem wspomagającym działalność naukowo-badawczą

Działalność naukowo-badawcza prowadzona w szkołach wyższych i innych instytucjach naukowych dostarcza wiedzy uzyskiwanej w wyniku:

- badań podstawowych, którymi są prace teoretyczne i doświadczalne mające na celu zdobycie oraz rozszerzenie wiedzy dotyczącej zjawisk oraz analizy i syntezy tych zjawisk
- badań stosowanych, które polegają na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych wyników badań podstawowych oraz poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających osiągnąć założone cele praktyczne.

W uzyskiwaniu środków na działalność naukowo-badawczą mają przewagę te zespoły badawcze, które oprócz renomy wynikającej z potencjału naukowego (osobowego i aparaturowego) oferują, ukierunkowane na aktualne potrzeby gospodarki, wyniki uwzględniające najnowszą technologicznie dostępną technikę światową. Sukces osiągają te zespoły badawcze, których wyniki badań są użyteczne.

Każda praca naukowo-badawcza dotycząca dowolnej dziedziny techniki powinna rozpoczynać się od ustalenia stanu wiedzy w tej dziedzinie. W tym celu należy zapoznać się z najnowszymi osiągnięciami dotyczącymi interesującego zespół obszaru wiedzy. Aktualnie na świecie ukazuje się ok. 60 tys. czasopism naukowo-technicznych, wydaje się rocznie ok. 100 tys. książek oraz ponad 600 tys. opisów patentowych dotyczących nowych rozwiązań technicznych.

Prowadzone przez specjalistów z Ministerstwa Edukacji, Badań i Rozwoju w Niemczech oraz sieci STN (The Scientific & Technical Information Network) wykazały, że wiele badań naukowych oraz prac rozwojowych jest nieświadomie dublowanych (wg danych z 1996 r. w RFN wykonano dublowane prace na kwotę 24 mld DEM).

Prof. Andrzej Kajetan Wróblewski (Rektor Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1989-1993) stwierdził: „W badaniach stosowanych liczą się nie zadrukowane strony, lecz patenty, wynalazki, zastosowanie. Niestety, tu sytuacja jest zupełnie inna. Pod względem liczby patentów na głowę ludności zajmujemy jedno z ostatnich miejsc wśród krajów OECD. Nie bardzo jest się czym chwalić, że wyprzedzamy Meksyk i Turcję, bo np. Węgry

mają ponad 8 razy więcej patentów na głowę, a Austria 40 razy więcej” (cytat z art. pt. *Za dużo naukowców?* Gazety Wyborczej z dnia 12.06.2001).

Wg specjalistów z sieci STN wiedza występująca w opisach patentowych obejmuje 80-85% całej wiedzy o rozwiązaniach technicznych. Wiedza ta odtwarzana jest w pozostałej literaturze technicznej (naukowej, specjalistycznej, czasopiśmie) tylko w 5-10% i następuje to często dopiero po kilku latach od zgłoszenia wynalazku do ochrony w urzędzie patentowym. Około 70% rozwiązań technicznych ujawnionych jest tylko w literaturze patentowej.

Literatura patentowa jest pochodną systemu patentowego. System ten charakteryzuje się bardzo sformalizowanym postępowaniem. Dla części pracowników naukowych – zwłaszcza tych, którzy wykonują badania podstawowe, których twórczość naukowa wyraża się wynikami nie objętymi ochroną patentową oraz tych, którzy nie znają zasad systemu – system patentowy jest dziedziną obcą, często lekceważoną. W krajach rozwiniętych system patentowy ma istotne znaczenie i jest wyraźnie widoczny w gospodarce, technice oraz w nauce.

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej ułatwia obcym inwestorom i właścicielom praw wyłącznych do nowych rozwiązań technicznych wykorzystanie własnego potencjału i uzyskiwanie korzyści materialnych przy jednoczesnym dążeniu do ograniczenia stosowania rozwiązań krajowych.

Aby zapobiec takiej sytuacji, należy dążyć do zwiększenia innowacyjności i konkurencyjności polskich rozwiązań, co można osiągnąć poprzez bliższe poznanie oraz wykorzystanie systemu patentowego jako narzędzia do poznania najnowszego stanu techniki światowej a tym samym wytyczenia rokujących korzystne perspektywy kierunków działalności naukowo-badawczej instytucji naukowych w Polsce, w tym również w naszej Uczelni.

Zainteresowani stanem techniki światowej mogą zapoznać się z najnowszymi rozwiązaniami technicznymi publikowanymi w literaturze patentowej. W naszym regionie można skorzystać ze zbiorów literatury patentowej gromadzonych w Bibliotece Uniwersyteckiej, Oddziale Nauk Technicznych.

Na dyskach CD gromadzone są tu następujące bazy:

- BAZWUP informacja o zgłoszonych w Polsce wynalazkach, wzorach użytkowych, wzorach przemysłowych i znakach towarowych,
- ESPACE ACCESS – dane bibliograficzne wynalazków zgłoszonych w Europejskim Urzędzie Patentowym,
- ESPACE PRECES – opisy patentowe wynalazków chronionych w Bułgarii, Czechach, na Węgrzech, Litwie, w Polsce, Rumunii, Bułgarii, Słowacji,
- EPACE BULLETIN – stan prawny wynalazków zgłoszonych w Europejskim Urzędzie Patentowym.
- Zainteresowani mogą korzystać również z publikacji na nośnikach papierowych:
- polskich opisów patentowych (pełny zbiór od 1976 r.),
- wykazów rocznych udzielonych patentów na wynalazki i praw ochronnych na wzory użytkowe,
- Biuletynu Urzędu Patentowego (dwutygodnik, zbiory od 1972 r.) zawierającego informacje o nowych rozwiązaniach zgłoszonych do ochrony,
- Wiadomości Urzędu Patentowego (miesięcznik, zbiory od 1972 r.) zawierającego informacje o udzielonych prawach wyłącznych,

- Międzynarodowej Klasyfikacji Patentowej (kolejne edycje),
- Międzynarodowej Klasyfikacji Towarów i Usług,
- Międzynarodowej Klasyfikacji Wzorów Przemysłowych, a także z literatury z zakresu ochrony własności intelektualnej.

Zbiory literatury patentowej dostępne są w Czytelni Zbiorów Patentowych (Kampus A, A-2, p.06). Literatura patentowa dostarczana jest do Uniwersytetu Zielonogórskiego w dużej mierze bezpłatnie przez Urząd Patentowy RP, ponieważ Czytelnia Zbiorów Patentowych Uniwersytetu Zielonogórskiego ma status Regionalnego Ośrodka Informacji Patentowej. Ośrodków takich w Polsce aktualnie jest 27. Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej plany Europejskiego Urzędu Patentowego obejmują doposażenie Regionalnych Ośrodków Informacji Patentowej w nowszy sprzęt oraz wzbogacenie zbiorów literatury patentowej. Liczymy na to, że również nasz Ośrodek w znaczącej mierze z tego skorzysta.

Szeroki wybór baz literatury patentowej można znaleźć w Internecie. Część z nich oferowana jest nieodpłatnie przez urzędy patentowe.

Korzystanie ze zbiorów literatury patentowej ułatwia krótkie przygotowanie przez rzeczników patentowych. Znajomość techniki poszukiwania interesujących rozwiązań ułatwia prowadzenie prac naukowo-badawczych, które powinny uwzględniać przegląd najnowszych rozwiązań dostępnych w literaturze patentowej. Unika się przez to prowadzenia prac nad rozwiązaniami, które zostały dokonane przez innych, zgłoszone do ochrony w urzędach patentowych i ujawnione w literaturze patentowej. Uzyskane w badaniach stosowanych wyniki w postaci nowych rozwiązań technicznych należy przed dokonaniem publikacji zgłosić do ochrony w Urzędzie Patentowym RP. Upřednie opublikowanie rozwiązania w postaci artykułu w czasopiśmie, wygłoszenie referatu publikowanego w materiałach konferencyjnych stanowi przeszkodę w uzyskaniu praw wyłącznych.

Prowadzący prace dyplomowe na kierunkach technicznych powinni wymagać od swoich dyplomantów, aby ci dokonali przeglądu dostępnych w literaturze patentowej rozwiązań związanych z tematem pracy dyplomowej.

Prowadzone w Uczelni prace naukowo-badawcze nie zawsze uwzględniają znajomość najnowszych rozwiązań światowych. Wykonawcy prac nie zawsze zdają sobie sprawę ze zdolności patentowej uzyskanych wyników i nie dążą do ich ochrony, co odbija się niekorzystnie na pozycji naszej Uczelni w rankingu szkół wyższych. W roku akademickim 2004/2005 zgłoszonych zostało przez Uniwersytet Zielonogórski do Urzędu Patentowego RP 11 wynalazków (9 z Wydziału Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji i 2 z Wydziału Mechanicznego).

Informacji związanych z korzystaniem z literatury patentowej oraz pomoc w sprawach dotyczących szeroko rozumianej ochrony własności intelektualnej udzielają zainteresowanym rzeczownicy patentowi w godz. 9⁰⁰ do 13⁰⁰ (Kampus A, A-2, p.08).

*Danuta Jeleniewicz
Włodzimierz Kujanek**

* Autorzy są rzecznikami patentowymi. Mgr Danuta Jeleniewicz prowadzi Kancelarię Patentową, która obsługuje Uniwersytet Zielonogórski w zakresie ochrony własności intelektualnej. Dr Włodzimierz Kujanek jest st. wykładowcą na Wydziale Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji.